

LA TRALLA

SETMANARI SATÍRICH

No l'equivoqueu ab el d'enfrente * Mudará'l petadó cada setmana

DIPUTACIÓ, 262 ————— SURT ELS DISSAPTES

HOR.

El Carnestoltas de sempre

LES NACIONS — Ja, ja, ja!.... Jf, jf, jf!....

Mes no privará tot això de fer tan aquí com a Madrid la moxiganga del Carnes-toltas ab tota la requincalla de draps bruts, escombras, parayguas, barrets de copa aixalats y demés asquerositats que s'acostuman a veure per Barcelona, durant aquets dies.

Ja veurém el nostre Municipi si's preocuparà d'aquesta qüestió y farà cumplir las ordenansas per el bon nom de la ciutat de Barcelona.

GNOM

El trust trontolla. Pera probarho no cal sinó haver assistit a la sessió del Ajuntament en la que's tractà del assumpto del tarugo dels tarugos del Passeig de Colón.

La majoria republicana volgué, ó mellor dit, tingué de sortir en defensa de lo que no'n té, porque'n Buxó estava disposat a tréure drapets al sol y si fa no fa, tota aquesta gent perduda tenen molta roba bruta a casa.

Mes, el poble de Barcelona pogué jutjar y en la opinió hi ha la certesa de que en Rach-Rach es un mestre en procediments. Ha conseguit el Doctorat ab el procediment del tarugo, molt conegut en épocas de la preponderancia caciquista dels Planas, Comas, etc., pero notablement perfeccionat en la época present de la ingerencia republicana Lerrouxista.

Y a propòsit de Lerrouxos. La metió en el Congrés de Madrid, sortint a combatre al Govern a grapats de terra que li caygueren als ulls.

Després d'haver sigut ell, ab don Nicolás, l'héroe de la millonada de regalo, surt ab que a Madrid encare hi ha miseria y demana comptes porque ha mort un home defam.

En Rusiñol li va enjegar una tal castanya (parlamentariament parlant), que de retruch va caure demunt del negret Junoy, qui no s'amagá de dir, entre las riotas de las senyorías, que s'alsava a parlar tranquil porque en Rusiñol no hi era: «único diputado que le pone nervioso».

Solament parlant de las mil y una humoradas que s'han sentit aquestos derrers días en el safreix nacional, ne tindria prou pera omplir tot el número. La comedia de las responsabilitats colonials ha portat als homes de la política a un punt tan ridícul y llastimós, que els trinxerayres de Barcelona podrian donalshi cursos de bona educació y cultura.

Lo sobressortint es la planxa den Soriano a n'el Congrés, volguent insultar a n'en Maura dientli xueta.

No creyém qu'en Maura ho sia, pero encare que aixís fos, es de notar que'ls inclits republicans que predican la igualtat dels homes y de las rasses, han dit per boca den Soriano que es denigrant el ser xueta, ó sia, el ser descendent de jueu.

No's compagina això senyor Soriano.

Pero tot plegat, no'ns ha donat gens de llum, encare que'ns hagi fet veure que son molt llums els nostres (?) representants apóstols de la República unitaria que nunca acaba de llegar.

Al istil de la revisió del pro-és de Montjuich, els responsables dels desastres de las guerras colonials no aparecen... no surten per ells, que lo qu'es per nosaltres prou que'ls sabem qui son. ¿Qué ho diguéu?

Tot es mal de la mateixa bestia. Espanya, diguemho aixís, es un poble llondro que somia truytas. Te la ciencia en els diaris y l' criteri á can Pistras. Potser que aixó seria una ventatja per un poble si els que fan diaris tinguessin no mes que una cosa: conciencia. Pero no tenintne, es molt clar que succeixi lo que está passant desde que España va vestida de Nació. Llenya, llenya y sempre llenya. Celebrant derrotas, conmemorant batallas heroicas perdudas, y aixecant monuments a héroes de un exercit derrotat y d'una Marina esbotzada a cops de pedra entre rialla y rialla dels tocinos unidos.

Tot aixó ve a tom pera dir que'ls responsables de las desfetes colonials no son altres que'ls rotatius. Ab las sevas quixotadas, abusant de la forsa que tenen demunt de la opinió espanyola; ab els seus cljés comparatius dels barcos dels Estats Units y els nostres, fent veure al valiente pueblo español que nosaltres eram mes forts; y ab las prédicas d'un fals honor y d'un hipócrita amor a la Madre Patria, exaltant als ja de sí exaltats quixots que son el mal pitjor per la regeneració del Estat espanyol.

Aquestos son els responsables, que s'han erigit en jutges. A n'aquestos es aquí's ha de demanar comptes del abús que fan de la credulitat del poble; a n'aquestos se'ls ha de dir que ja s'ha acabat de ser amos de la conciencia d'aquet poble que no pensa per compte propi ni te creteri fins que ha llegit el diari de la nit.

GOIGS

en llor de
SANT RACH-RACH
protector
dels entarugats malmesos

TORNADA

Demanem misericordia
gloriós Rac-Rach
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

Vos sabeu mes que nosaltres
perque sou nostre Advocat,
que no podem ni dir faba
de decaiguts y malaits,
els tarugos que per nostra
mala sort tenim d'star,
al passeig de las palmeras
ó dels dátils qu'es igual:
y esperavam ab confiansa
y sofríam resignats
creyent que ja'ns mudarian
al ven'ls republicans
pro com qu'aixó no'ns arriba,
hem dicit demanaus,
que'ns tingueu misericordia
gloriós Rac-Rach,
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

Ja sabem que no fa gayre
vos vareu interessar,
perque teniu coneixensa
y fins un xich de amistat,
ab un senyor que volia
portar la reforma a cap
pro com primé es la conciencia
y ell ho feya tot de franch,
aixó no pot avenirse
ni ab la caixa comunal,
ni menos ab la butxaca
d'algun qu'altre ciutadà,
mes si per nostra desgracia
l'intent vostre ha fet salat,
demostru misericordia
gloriós Rac-Rach
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

No os penseu qu'aquestas queixas
no siguin ben naturals,
perque tothom ens insulta
com may havia passat,
pels sots que tenim a sobre
y els bonys y demés detalls
qu'ensenyem ab la vergonya
que vos podeu suposar,
fins en Colón en te pena
y un día ens va di enfadat:
—D'aixó no'n te pas la culpa
cap home republicà,
jel mal vos ve de l'Anónima
que ho volia fer de franch!—
Tingueunos misericordia
gloriós Rac-Rach
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

De projectes, de pensadas,
y enrahonaments y plans,
n'hem sentit de tota mena,
y ens feyan viure animats.
Encare no fa sis mesos
que un senyor que sol passar
ab el cotxe, anant als toros
ens deya ab ingenuitat,
—No os apureu mes, tarugos,
qu'are jo estich acabant
el modelo del tarugo
mes bonich y mes salau,—
Pero's veu que fent la feyna
algú'l degué destorbar.
Sent aixís misericordia
gloriós Rac-Rach
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

Després va dir: vos emplasso
pel día primer del any,
qu'estarem els taruguistas,
units en llas fraternals.
Al senti aquesta noticia
tothom se va entusiasmar,
y fins els homes que venen
cacahuets allí'l devant,
dirigits pel senyor Tóful
qu'estava alegre com may
van possarse a ballá uns chotis,
al entorn del pedestal,
y are'ns portan el recado
que'ls tarugos... han fallat.

Tingueu donchs, misericordia,
gloriós Rac-Rach
perque ja no podem rebre
cap mes sotrach.

**

Oremus: Gratas Boxonis regitor, entarugata
non est facta. Gaudeamus urbs Barcinonæ a salu-
te pecuniæ municipalis.

PEP DE LA TRALLA

Festa íntima

a n'el palau del Príncep
de Bulgaria

(parodiant las ressenyas cursis)

Eran las deu de la nit quan arribavan al
barri de Pekin, varis aristócratas, que s'ha-
bian acoblat, per donar un assalt al conegut
Príncep de Bulgaria, que, guarnit ab
totas sas condecoracions, ab cabells y barba
pentinats y ab el cordill de las ulleras re-
cen cambiat se disposaba a rebre als hostes
com sa elevada gerarquia exigeix.

qui'm diu tindrà el gust de fernos sentir la
cabalcada de «Las Walkyrias» executada
ab la ma esquerra, a lo que replica la es-
pléndida Leonor, que preferiria unas so-
leaes, no'm se contenir y l'hi dich que per
la espectació que ha causat sa entrada, de-
nota totseguit que es de las que mes cridan
l'atenció de la reunió; porta mocador blanc
al cap, mocador blanc al cos y mocador
d'herbas a la butxaca, després de ferme una
cerimoniosa reverencia passa a la sala im-
mediata a dir la bona ventura a n'el Noy
de Tona, el que está molt atrafegat vol-
guent arrencar un dels tres únichs caixals
que quedan a n'el príncep propietari, y no
nota sa presencia.

Als acorts d'un ariston, suament moguda
sa maneta per en Garibaldi, comensan
uns rigodons y allavores tinch lo gust de
fer vis ab la Marieta enfarinada, y en Joanet
que no ha dinat, que fan pendant ab el Pai-
gés de Montornés y La noya de las pells... las
contrafiguras surten ab un primor que ena-
mora, en el balancé estrenyo ab malicia la
ma de la Marieta, y m'adono que a conse-
quencia de la puja del cotó, gasta farina de
tercera que fa ressaltar encara mes (si cap)
la seva hermosura.

S'acaba el minuet.... a n'aquest punt
entran movent gran fresa el Negrito del pa-
ralelo, acompanyat del home dels ulls de
poll, el que sembla ha sigut invitat a dar-
rera hora y no ha tingut temps material per
netejar aquell peu, que plé de pegats,
llueix al cim d'una ben modelada caixa,

L'amo de la casa, ab la galanteria que'l
caracterissa, fa las presentacions de rúbri-
ca; el negrito lluhint blanch plomell a la
gorra, xiula la marsellesa fent las delicias de
la concurrencia....

Aixís aná seguint tan agradosa festa fins
que tots els allí reunits y obehint a indica-
cions del propietari, 'ns dirigirem en comi-
tativa y a peu cap a La Rambla a pendre un
espléndit lunch — un calent ab bollo inclu-
sive — en el gran establiment que en forma
de carretó se situa a la matinada enfront el
Teatre Principal.

Ja ben entrat el día s'acabá tan animada
vetllada, sentint no poder donar el nom d'
altres assistents que no'ns venen a la me-
moria, y de la que en guardarem grat re-
cort tots quants tinguerém la sort d'assis-
tirhi, consolantnos sols la idea que a no
tirgar molt se repetirà.

(Del diari de.... qualsevol)

F. M. P.

10 Febrer 904

Als valents

Ab sorpresa'ns hem trobat ab els vidres
de la nostra redacció fets a bocins. No som
maliciosos pro en aquest cas no hem dub-
tat pas gens en atribuir el fet als valents que
baquetejém ab tanta fermesa desde LA
TRALLA.

No n'havém donat part al Jutgat porque
estém desitjant la ocasió de fernos la llei
per la nostra má y creguin que pesarà de
ferm.

¡Apa macos, aquí vos esperém y procu-
reu venir a petar els vidres a una hora mes
hàbil a fi de que puguém mostrarvos las
nostres habilitats!

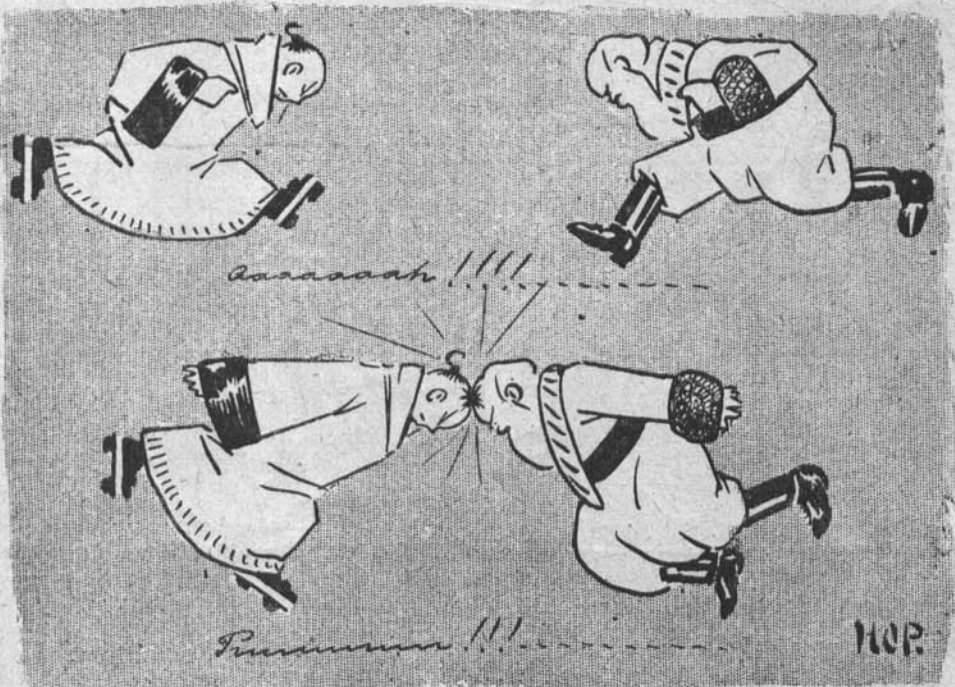
A la barra

Lo Emperador del Paralelo, el fabricant
de vagos y vago de solemnitat, D. Alejan-
dro Lerruch, ha tingut la descomunal bar-
ra, al interrompre al Sr. Rusiñol, de par-
lar de obreros explotados por los burgueses
como S. S.

Conformes del tot en que hi han, desgra-
ciadament, burguesos que haurían de anar
a la barra, créguin nostres lectors, y no fo-
ram nosaltres els últims en portarlos. Y,
dit aixó, hem de manifestar que no podem
tolerar que siga una gandul com l'Alejan-
dro, el primer burgés del Congrés, qui
parli de burguesos, sols per agradar als cua-
tre infelissos que encara'l segueixen.

Y es que nosaltres tenim memoria, y ens
recordém de quant D. Alejandro feya de
burgés en lo Progreso, y no solsament ex-
plotava als trevalladors que tenia a sas or-
des, si que també els quedava a deure els
jornals, per espay de varias setmanas, men-
tres que ell es donava la gran vida, trac-
tante a cos de rey ab las suadas d'aquells
proletaris a qui ell explotava y estafava.

Ens recordém de quant anava detrás de
un caballo blanco. que no era altre que or-

La qüestió d'ara

ganisar las vagas de l'Ampurdá, que metieran ruido y le permitieran entrar en Barcelona como triunfador y obtener los votos de los obreros; vagas organizadas, no per deslliurar a l'obrer de la tirania del capital, no, sino vagas organizadas en son profit, explotant criminalment la bona fe dels obrers ampurdanesos, llensantlos a la revolta per després dir al govern: «Aquí'ls tens; are fusellals; jo ja tich lo que buscava»; no trobantsel may en cap lloch de perill, ben al contrari: agafava el tren, y en vagó de primera, com el mes potentat, cap a Madrid falta gent, a veure si en lo Ministeri de la Governació quedava algún reconet dintre'l fondo dels reptils.

Com tampoch l'havem trobat may blincant la espinada en cap classe de treball, com no siga el trevall d'escriure cartas que mes tart serviren per posarlo a la vergonya pública, cartas que eran cerats; tant es així, que ni ell n'ningú las ha desmentit, ab tot que va prometre contestar *debidamente* a todos y exigir responsabilidades, encara es la hora que ni ha contestat, ni ha tingut prou pit (y aixó que de barra no n'hi falta) per dir aquesta boca es meua.

En aixó ha tingut paraula de Junoy. Parla de burgesos ¡quin sarcasme! Busqueu ahont treballa, y no el trobareu en cap taller, ni en cap fàbrica ni despaig; en tot cas el trobareu al Suis ó al Colón, únichs tallers que ell coneix.

La avaricia burgesa ha causat moltes víctimes, es cert, pero tot aixó resulta pàlit devant las víctimes que ha ocasionat el gran burgés Lerruch.

Ell ha explotat, moralment, la bona fe; materialment, vivint de las sevas suhors, y, finalment, ha llensat sota las potas de la guardia civil, perque l'arrematessin, al proletariat que un dia es deixá portar per las sevas predicacions, ben vistas per tots los governants mentres no s'oblidés de lo primordial, aixó es, de atacar al catalanisme.

¡Ah! Si el Sr. Lerruch tingués ánima, tingués sentiments humans, no estaria tan gras y rodanxó com está, no dormiria may més tranquil, puix la seva consciencia se li revoltaria devant de l'espectre tétrich de las centas víctimes per ell ocasionadas en aras de son profit y de la *unidad sacrosanta de España y otras yerbas*.

Pero el Sr. Lerruch no hi deu creure ab la consciencia, li deu semblar que es un mot reaccionari, y per aixó no'n te n'ni gasta.

Ho repetim: en Lerruch no'n pot parlar de burgesos, donchs ell es la encarnació mes cruenta del despotisme sense entranyas y la imatge verdadera del gran burgés, sense compassió, sense cor.

Ja ho diu l'adagi: L'ofici de burgés: menja, beure y no fer res. Y ell així ho fa.

Al menys callés, que no'ns recordariem de la seva historia negra y roja de sang històrica, y el dia que el poble obri els ulls a la rahó, celebrarà la seva apoteosis portant a la barra als seus butxins, y devant de tots al gran burgés Lerruch.

FIBLÓ

Cahuen dels vellets las dents;
Y are prompte veurém caure
Per no aixecarse ja més,
Als redentors de camama,
Y... la llana dels clatells.

Passan segons y minuts,
Horas, días y setmanas,
Pro las llaunas d'en Rach, Rach,
No'ns passen ni á canonadas.

CONQUET D'ISONA

Xurriacadas

Hem rebut de nostre constant col·laborador *Fuet Sallenti*, la següent carta:

Sr. Director de LA TRALLA:

La cuadrilla de republicans perdidos d'aquesta vila, estant indignats per las vergassadas que, semanalment, reben del *Fuet Sallenti*.

Dihuen que si sabian qui era ó quins eran els que'ls fueiteigen, de debó que'ls la pagarian cara. ¡Quina por! Al menos, al menos, lo que'ns farían, fora... un nuch a la cúa. ¡Ay, pobrets perdidos, si que vos exclameu aviat! Si encara no vos hem dit la meytat de lo que's mereixeu. A vosaltres lo que comensa de coureus no son las vergassadas que directament podém donarvos—la feu masa forrada—sino las conseqüencies que os venen portant. Cada vegada que'n ve una, obra bretxa pera discutirse, no sols vostres gestions dintre la Casa Comunal, sino que també vostre respectiva personalitat.

Y naturalment, comensan a treurese-us els drapets al sol, ¡y quin no es el desencantament dels qu'están embabiecats ab vosaltres al veure que'ls teniu tant bruts y asquerosos! Des-il·lusonats que son, ja no l'aplaudeixen el vostre casament ab en *Pepet Fandillas*. ¡Qué han d'aplaudir si ja, fins el més tonto, van veyent que las rahóns en que'l fundareu, no foren res més que *rahóns tontas* per amagar las conxorxes indignes y fastigosas que tramareu per poguer repartirvos las «varas», y ab ellas poguer manegar las cireras!

Pero aquest fet, aquesta ensarronada que endossareu als vostres electors, la van vomitant plena de justa indignació. Fa encara no 2 mesos que teniu el poder, y la majoria dels vostres no sols ja no hi tenen confiança ab vosaltres, sino que també os censuran y os donan l'esquena. ¡Era d'esperar! Els tontos van acabantse, y podria ser que si prengueren possessió als acorts de la Marsellesa, os vegessiu, abans d'acabar el bieni, corejats per las masses ab pitos y... alguna altre cosa.

¡Ay, perdidos, quin triomf! Heu de veureus més aburrits—si es que teniu una mica de vergonya—que'ls gossos vells y brianosos! Ja que no dongueren el merescut a n'en *Pepet Fandillas*, no passeu cuidado que'l poble ja vos el donará a vosaltres y a n'ell.

Son molt feixugas catorze mil pessetas y pico de deute.

Sallent y Febrer, 9 del 1904.

FUET SALLENTI

Se'ns asegura que la Junta de la Fraternitat Republicana ha felicitat coralment al quinzinari «La Devantera» per lo grant gust que aquesta els doná tractant del monument al Dr. Robert.

Felicitém a La Devantera per son triomf y 'ns plau que desd' avuy pogan considerarse afins del grupet devanter (!) tots al perdidos centralistas, espanyolistas y unitaris que segueixen el rastre del gran Lerroux.

Roca y Roca, la rábia no't deixa pensar lo qu' escrius y lo qu' escrius resulta aixís una verdadera tonteria. Regateijas un á un el número d' assistens a la memorable festa de la col·locació de la primera pedra al monument al Dr. Robert y no't recordas qu' en el teu mateix paperot insuls, hi publicas duas hermosas fotografias en las que 's veu palpablement que no hi havia espay pera omplir, ni balcó buyt ni terrat que no vessés de gent.

Veient que per aquest cantó no 'ns podías fer la grilla perque, cántin papers... ó mellor dit cántin fotografias, ménin lletras, buscas la bronquina pel cantó del projecte del monument anomenantlo insensat y altras finesas per l'estil. Excitas al Ajuntament pra qu' examini 'l projecte y impideixi que 's porti á cap, ó bé malmeti la obra artística fentne un *pitafi* tan *pitafi* com molts dels altres monuments qu' enlletgeixen la nostra ciutat.

Mira Roca, si vols fer un punt d' home no las agafis per aquest cantó perque are 'l Ajuntament no t' escoltará. La majoria dels teus dignes amichs tenen altra feyna en sortirse d'allá dels tarugos y no están per monuments. Tú que tens tanta fantasia donalshi alguna bona idea per treurels del tránzit y llavoras fins per agraument t' haurán de créure.

Ab molt interés lleigeixo cada día la «Publicidad» per veure com segueix la *Casa del Pueblo* y com está el *Teatro Libre*, la *Escuela Libre* y 'l *Coro* no se si també libre, y ab gran desencant m'entero sempre de que tot segueix igual, es á dir que no segueix.

En Lerroux va escriure un dia, que ya *hace muchos*, una especie de allocució cantant las excelencias de totas aquellas instituciones libres, y de tant en tant, potser quan escasseja l'original en el diari, ns ho tornan á dir sempre igual, sempre ab las mateixas lletras y sempre ab la firma enlluernadora del gran emperador.

¡Hóme, valdria la pena de pëndres la molestia de ferhi alguna variant!

Es un bon consell perque'ns consta que ja no ho lleigeix ningú, y 'l día que anunciareu la definitiva constitució ningú se'n enterará.

¡No val a abusarne tant de la bona fé dels pobres obrers!

Per una de las cosas que'ls republicans den Lerroux han combatut mes la ensenyansa relligiosa es perque diu que'ls collegis de capellans prenen el pa dels mestres particulars. ¡Qué dirém donchs de la vostra Escuela libre?

Ah frares, frares! La sort es que no hi vindrá ningú que tingui modos a la vostra escuela de camama.

A la Barceloneta s'hi va fer un meeting republicá pera commemorar la República del 73.

Va presidir en Nel·lo, y varen parlar en Marial, en Juli y no sé qui més.

Pera solemnisar mellor la fetxa, un orador va dir que un periódich, un de sol, catalanista's va adherir al meeting antimasonich. Y naturalment, la fetxa de la República va quedar molt solemnizada.

A n'aquest mateix acte, va dir en Juli qu'en Castelar havia dit que la República *pereceria en España si no era federal*. Aixó no tindria res de particular perque nosaltres pensém aixís mateix. Pero lo bó es que'l mateix orador va dir, que la unió dels

federals ab els republicans unitaris, no representava cap abdicació del seu programa.

¡No val á fer xistos! Si la República unitaria ha de perecer y per lo tant ha de desacreditarse mes, trobo que'ls federals apoyantla abdicant precisament de lo mes primordial del seu programa. Pero no'ns cansém. En Juli, no es pas en Corominas y be prou que ho entén lo que volém dir.

Y ja no parlo de lo que'l quefé dels republicans, en Salmerón deya dels federals el mateix any 1873, essent ell president absolut de la República espanyola. Después de declararlos piratas y bandidos en decret de 20 de Juliol de dit any, declarava don Nicolás que perseguiria ab mes rigor als republicans federals que als carlins.

Prenguin nota senyor Juli y no ho torni á dir mes que la barreja de federals ab unitaris no suposa abdicació del programa federal.

Corominas, *regogísate!* T'ha sortit un company de professorat que entre tú y ell penso que aviat no sabré si som á Europa ó á Gracia.

Si, home, si. El Liberal es el perpetrador d'un mapa (?) diguemho aixís, que representa (suposém) el *teatre* de la Guerra. Com que aquests castils sempre'n ténen una per dir s'haurán dit «En el teatro todo es convencional» y 'ns surten ab una carta geográfica del Japó y de Russia que 'l mes pintat s'hi despinta y 'l mes sério s'hi fá un panxó de riure.

Prescindint de que lo de la esquerra vá á la dreta y vice-versa, que ja es molt prescindir, y de que 'ls noms de las poblacions son casi tots equivocats, veyém ab una sorpresa digne de mellor causa que Sant Petesbourg cau al demunt mateix de la Mandchuria, en línea recta y tan aprop, que no dubto ni un instant que si'ls Russos prenen aquella carta per guia en quatre días se acaba la guerra per la senzilla rahó de que russos y japonesos no's trobaran ni en forat ni en finestra.

¡Y que la premsa castila pési tant en la opinió de la Espanya!

Gracias Maleta. No saps la satisfacció que m'has proporcionat.

Fins havia arribat á creure que no llegias LA TRALLA veyente tant mut devant de las nostras caricias.

El Carnestoltas

(Caricatura de Willy)

Ay Carnestoltas! Malgrat la teva gentil presencia ¡Quants y quants ne trovarés que't farán la competencia!

Picadas

Cahuen dels arbres las fullas,
Cahuen del calvo'ls cabells,
Cahuen dels aucells las plumas,

Pero are ja veig que't cou y que't rascas fins en ocasióms molt inoportunas.

Si tú y els teus haguessiu anat á veure'l don Jaume y el don Pere á n' el Teatre Intuitivo, te juro que no hauríam dit res, perque cosas pitjors sabem de tú y del célebre crítich imberbe que teniu á *La Perdida*, y per decencia no n'hem dit res.

Aixó sí: el día que ho diguéu, per indecent que resulti, donarém noms perque no s'ens confongui la nostre claretat y sinceritat ab lo titllat de calumnia, com pot ben suposarse de las tevas veladas y vergonyosas afirmacions.

Mes val que als *cuatro periodistas semanales* no'ls toquis gayre perque ja sabs com las gastan eh?

**

Sortí en l'article « Als matóms de La Perdida » del nostre número passat una errada d'impremta que ab rahó ha motivat una queixa dels nostres benvolguts companys de Tortosa. Deya. « *Sigueu mes homes, no sigueu mes TORTOSINS* » havent de dir. « *Sigueu mes homes, no sigueu tan TARTARINS* ».

Creyém que, ab tot, els nostres llegidors no haurán pas cregut que á *sabiendas* honressim als perdidos dihéntlosi tortosins. Massa fém de no mes dilshi tartarins.

**

Alguns estudiants del Institut, han fundat una Associació escolar que portará el simpátich nom de « Robert ».

Tindrán la casa á la mateixa del « Foment Autonomista Catalá » y segóns notícias venen disposats á treballar de ferm per l'Autonomia de Catalunya y pera'l foment de la ensenyansa catalana.

Disposin.

**

Senyors de La Campana, no vulguéu ser tant exclusivistas. No es solsament á las societats obreras á las que'l Gobernador no permet que s'instalín mes d'una en idéntich domicili. Mes de quatre y de cinch societats catalanistas podém esmentar que han tingut de mudar de casa y buscarse pis.

Tant arribaréu á volguer esser tots sols en ser blanch de las autoritats que aviat ni ns quedará la expansió de queixarnos.

Sinó que nosaltres al protestarne d'aquesta ordre ne protestaram per tothom en general. Vosaltres raquítics d'esperit no os farà res que se vos fassi injusticia mentres la fassin á tothom. Bona manera d'entendre la igualtat!

**

La il·lustre comissió de consums, composta de cinch individus, perteneixentots al trust republicá, acaba de donar mostrás del gran desinterés de los de la Unión Republicana.

Figureuvos que fá quatre días publicava un manifest dihent que serían respectats en sos llocs tots els empleats que complissin ab son dever, y efectivament, el dilluns va posar á la firma del Alcalde la cesantia del quefe de comsums *alegant* que era un digne empleat y que complia honradament sa comesa, y nombant per substituirlo al Gran Palet de Rubí, republicá dels del trust é íntim amich de en Roca y Roca l'amo, segons el mateix diu, del Ajuntament de Barcelona. ¡Y á la vegada amich del cacich conservador del districte.

Ni en los temps de en Planas se había vist tanta ambició ni tanta barra com gastan aquets perdidos.

Per ells la República es viuere ab la esquena dreta empleant á tort y á dret als seus amichs y parents, y veure si entre tots aixecan de una vegada la *Casa del Pueblo*, pagant els barcelonins encare que per aixó hagin de apujar els arbitris en perjudici de tot el poble menos de ells.

¡Oh! y á tot aquell que gosi protestar de tanta baixesa, li dirán lo de sempre: jesuïta, clerical y *vendido al oro oculto de la reacción*.

Els únichs arguments que tenen per entabanar als llanús que els segueixen. Senyors del trust, sabíam que portavan molta gana pero no tanta que fins vos fes obl' dar de guardar las formas.

Vaja que devant de *vuestro desinterés* un no pot menys de convencers que no es molt llunyá el día de la proclamació de la República Salmeroniana.

**

Paraulas den Maura: « El Gobierno ha recibido la nota oficial comunicando el rom-

EL PAGÉS. — Escolta amiga, aquella de que vá?
Va..... de mal en pitjor.

pimiento de relaciones diplomáticas entre Rusia y el Japón, PERO ESTO no quiere decir que la guerra se declare. Bastante diferencia hay en ello. Bien pudiera aun arreglarse».

Efectivament, l'andemá com qui diu de haver rebut Espanya la Nota, els Russos y Japonesos ja anavan á trompadas. Y tals trompadas, que diríam que Russia es Espanya y l'Japó ls Estats Units.

La setmana entrant publicarem una detallada informació del nostre corresponsal especial.

No farém ressenya teatral però volém esclarir alguns dubtes que han quedat á las toscas referents á la traducció de «Els Teixidors de Silesia» de Hauptmann, feta pels conspícuos Costa y Jordá, redactors aristócratas de la democrática Publicidad.

La traducció dels esmentats senyors es, á jutjar per la representació del Intim, un crim literari, un insult al ilustre autor dels «Teixidors».

¿Cóm se compagina que uns senyors que están colocats en un diari tan revolucionari com La Perdida, hagin suprimit d'aquella obra, precisament els conceptes més radicals y que mes poden ofendre els sentiments aristocráticos?

Nosaltres no ho enteném ó mellor dit, si que ho enteném, donchs estém cansats de veure com lo que afirman ab las camas ho desfan ab la gua.

Sr. Gual: Vosté te'l dever de explicar al públich la veritat de lo succehit. Si es vosté l culpable, culpables son també ls traductors per haverho permés, mes si son ells, es precis que s' fassi públich, tan per saber á qui devém el sacrilegi literari, com pera posar á la riota als senyors publicitaris que sacrifican l'art veritat á las sevas conveniencias aristocráticas.

TALIO

De fora

DE SELLENT

Sr. Director de LA TRALLA:
Desde que estém administrats republicana-ment, que en la Casa de la Vila sembla que hi

hagin establert una agencia de transports. Tot lo día es un tragi de contribuyents que van á enterarse de la confecció d'un reparto de consums estrambótic, com la mateixa trinitat Pep, Receita, Veri y Catllera, que l'han parit. ¡Potser sí que's creyan els de la màniga ample que aquets republicans ens exhibirien dels tributs dels guberns centralisadors! ¡Infelissos!

En vista de que l'arcalde no mana fer una crida que's d'imprecindible necessitat pe'ls salientins, vaig á ferla jo, y que se'm dispensi lo atreviment. «Qualsevol y qualsevulga que hagi trobat una ploma d'or, que s'ha perdut desde l'escriptori de cal Rector fins á la Secretaría de l'Ajuntament, que fassi el favor d'entregarla al primer agutzil que vegi pel carrer sent la bogadera. Després de las gracias se li gratificará la troballa ab una cópia del plano general de la vila, que també's va perdre fentli fer un viatge á la vila de l'ós.»

Per acabar: alló que diu el penúltim número de *La Campana de Gracia*, de que aném de panxa en terra, calificantnos de perdigots, y que estém exposats á que qualsevol ens posi els peus á sobre y ens reventi, ens te ben bé sense cuidado, perque, tingaho entés, socialista de pega grega, nosaltres no som el Bernat Paulí. Val més que'ls peus els posis, com has fet sempre, dintre una galleda, que, á sobre nostre, potser caurías de morros, y't costaría molt tornarte alzar.

SAGALET NOU

**

DE MANRESA

Sr. Director de LA TRALLA:

L'Associació Obrera Catalanista de eixa ciutat, hem suplica li recomani la publicació de la present carta.

Senyors Carlistas de Manresa:

En nom de més de mil catalanistas en que compta nostra ciutat y sa comarca, vos habém de dir que ja estém cansats de pillos, que ja'n tenim prou ab los del *partido unico*, los *republicanos* (?) del trust, y no'ns vinguéu are vosaltres ab paraules ensucrades, per fer caure als bons catalans que encara no perteneixen á cap partit ni entitat, pera ferlos adeptes á la *causa* (?) que vosaltres defenséu. Y aixó que habéu fet de usurpar nostre programa, fent imprimir uns sagells que dihen: «Volém Llibertat catalanas», «Visca l'independencia!», «Llibertat per Catalunya!» y altres cosas que vosaltres no defenséu, ni ho habéu defensat may; y d'anar de catalanista á catalanista fentli una propaganda, inútil y xorca, y de valerse de mil intrigas y manyas pera enganyar-los; donchs tot aixó, y altres cosas més de que os valéu, es indigne dels soldats de Carles Xapa... Y are escoltéu:

¿Com pot ser, senyors Carcundas, defensant, com defenséu, l'absolutisme, la reacció, ú sigui el retrocés, donguessiu la llibertat á Catalunya? Ca, *huembras*, cal! Los catalanistas podrém ser creyents, pero aixó no'ns ho creurém may! Aquí teniu, com vos deya més amunt, los Salmeronistas, los Lerrouxistas y totas las demás cábilas republicanas, que diuen ser tant llibertaris, tant democrátichs, tant solidaritaris y tant... perdularis, y'ns tenen tant d'odi als catalanistas, perque defensém la verdadera reivindicació de Cataluña. ¿Com pot ser, donchs, que aquets tolerants... (per ells,) no vulguin l'autonomia per nostra terra, y que vosaltres, absoluts, intransigents, la volguéu? Potser es que

sou poch y voléu fer colla, y vos habéu dit:—Calla: los catalanistas, que son bona canalla, y tolerants per ells y pe'ls altres, es deixarán caure ab unas cuantes atmetlles dolces.—

Donchs vos habéu equivocat.

Som tolerants, sí, pero ¡may! carlistas.

Y treyeuso de la... boina y deixéu tranquils als que no serán may reaccionaris, y abur.

MARCH, M. y S.

Febrer de 1904

LA RATA DE CALIBRE

(parodia y música de "La Gata y En Belitre")

POPULAR

D'un paper en que oferian regalar á la ciutat l'empedrat, sense cap gasto d'un passeig de vora'l mar, no sé que n'haurá passat á la nyigo-nyigo-nyigo, no sé que n'haurá passat que tot de cop s'ha eclipsat.

L'han buscat per oficinas; l'han buscat... pro tot en vá; el paper en lloch se troba no sé qui l'haurá amagat.

Si haurá sigut en Rach-Rach á la nyigo-nyigo-nyigo, Si haurá sigut en Rach-Rach aquell qui l'haurá desat.

Els diners que aixó li costa á nostra comtal ciutat, passan de dotze mil duros que algú'ls haura arreglat. Si haurá sigut en Rach-Rach, á la nyigo-nyigo-nyigo, Si haurá sigut en Rach-Rach aquell qui'ls haurá cobrat.

En Carner prou s'hi amohina mes els del *trust* fan el mort, tots van fent com si busquessin ó si vinguessin del hort. Pero'l paper s'ha eclipsat á la nyigo-nyigo-nyigo, pero'l paper s'ha eclipsat y no's veu per cap forat.

¡Au perdidos deu vos pressa qu'en Carné vos ha atrapat. Si no feu be la comedia vos dará mal resultat. ¿Qui será'l pillo ignorat? A la nyigo-nyigo-nyigo. ¿Qui será'l pillo ignorat? ¡Si será'l senyor Rach-Rach!

LLUM

Correspondencia

Conquet d'Istone, van duas picades.—Sagalet Nou, va.—Un breviar, tampoch nos agrada.—J. B., no'ns acaba d'agradar.—X. Y. Z. Passat Carnaval serían faltats d'actualitat.—J. A., queda contestada sa carta particularment y rectificuem la errada.—Pere Bufa., molts gracias, pero li prego que'm fassi notas curtas. Lo que'ns ha enviat hauria anat si haguessim disposat de mes espay.

Tip. «Arte Moderno», Paseo de Gracia, 83; Teléfono 3531